

**ШНҚ 2.05.02-07 “Автомобиль йўллари”га
3-сон ЎЗГАРТИРИШ**

ШНҚ 2.05.02-07 “Автомобиль йўллари”да:

1) сўзбошининг биринчи биринчи хатбоши қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“Ушбу меъёр ва қоидалар Ўзбекистон Республикасидаги янги қуриладиган, реконструкция қилинадиган ва капитал таъмирланаётган умумий фойдаланишдаги автомобиль йўллари лойиҳалашда қўлланилади”;

2) 1.2-банди қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“1.2 Йўлларнинг тоифалари уларнинг аҳамияти ва келажакдаги ҳаракат жадалликларининг енгил автомобилларга келтирилган сонига кўра 2-жадвалга асосан белгиланади”;

3) 2-жадвал қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

2-жадвал

Йўлнинг иқтисодий аҳамияти	Йўл тоифаси	Келажакдаги ҳаракат жадалликларининг <u>енгил автомобилларга келтирилган сони, дона/сут</u>
Ҳалқаро ва давлат аҳамиятига эга йўллар	Ia (автомагистраль)	14000 дан ортиқ
	Iб (юқори тезликда ҳаракат қилинадиган йўл)	14000 дан ортиқ
	II	6000 – 14000
Маҳаллий аҳамиятга эга йўллар	III	2000 - 6000
	IV	200 – 2000
	V	200 гача

Изоҳ: Ia, Ib тоифали йўлларга бир хил талаблар қўлланилганда матнда улар I тоифали деб ҳисобланади.

4) 4.1-банди қуйидаги таҳрирда хатбоши билан тўлдирилсин:

“Iб ва II тоифали автомобиль йўллари нормалари асосида реконструкция қилиш ва капитал таъмирлаш учун лойиҳаларини ишлаб

чиқишда техник-иқтисодий асослаш асосидарежа, бўйланма ва кўндаланг кесимларнинг элементларини (ҳаракат тасмасини сонидан ташқари), мавжуд йўлнинг алоҳида участкаларида сақлаш мумкин, агарда улар III тоифали йўл учун ҳисобий тезлик бўйича талабга мос бўлса”;

5) 11-жадвал қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

11-жадвал

Йўл тоифаси	Кўндаланг нишаблик, ‰	
	Йўл иқлим минтақалари	
	I, II, IV	III
I:		
а) ҳаракат қатнов қисмини кўндаланг кесимининг нишаблиги икки томонга бўлганда	15	20
б) нишаблик бир томонга бўлган кесимда:		
ажратувчи тасмадан кейин ҳаракат тасмалар сони:		
- 2	15	20
- 3	20	25
- 4	20	25
II-IV	15	20
<p>Изоҳ: 1. Шағалли ва чақиқ тошли қопламаларда кўндаланг нишаблик 25-30 ‰, маҳаллий материаллар билан мустаҳкамланган тупроқли қопламаларда ва синдирилган ва табиий тошлар ётқизилган йўлларда 30-40 ‰ қабул қилинади.</p> <p>2. Реконструкция қилиш ва капитал таъмирлаш учун лойиҳаларини ишлаб чиқишда, мавжуд йўл тўшамаларини мустаҳкамлигини ошириш учун асфальтобетон қатламини ётқизиш ва уни ҳам текисловчи сифатида қўллаш режалаштирилган бўлса, у ҳолда ҳаракат қатнов қисмининг кўндаланг нишаблигининг қиймати 10÷30‰ гача руҳсат этилади, кўндаланг нишаблигини ўзгартириш 5‰ гача (I тоифали йўл учун) ва 10‰ (II-IV тоифали йўллар учун) агарда кўндаланг кесимни лойиҳалаш қадами 20 ÷ 25 м. бўлса.</p>		

”;

б) 4.23-бандни қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“Бўйлама кесим лойиҳа чизиғи синган жойида нишабликларнинг алгебраик фарқи I ва II тоифали йўлларда 5 ‰ ва ундан ортиқ, III тоифали йўлларда 10 ‰ ва ундан ортиқ, IV тоифали йўлларда 20 ‰ ва ундан ортиқ бўлса эгрилар билан туташтирилади.

Алгебраик фарқнинг қиймати кичик бўлса, лойиҳа қадами синган нуқталар орасидаги масофа I – II тоифали йўллар учун 100 – 150 м., III – IV тоифали йўллар учун 50 – 100 м. бўлиши лозим”;

7) 6.11-банди қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“6.11 Йўл пойининг устки қатламини ва йўл тўшамасининг мустаҳкамлигини ва барқарорлигини таъминлаш учун, йўл тўшамасининг пастги чегарасиер ости сувларининг ҳисобий сатҳидан, ер юзасидаги сувлар ёки узоқ муддат (30 суткадан ортиқ) ер юзасида турувчи сувларидан, шунингдек ер юзасидан сувни оқиб кетиш таъминланмаган участкаларда ёки

қисқа муддат (30 суткадан кам) ер юзасида турувчи сувларнинг сатҳидан кўтарилиши қиймати 31-жадвал талабларига тўғри келиши лозим”;

8) 31-жадвал қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

31-жадвал

Йўл пойининг ишчи қатламидаги грунтнинг номи	Йўл-иқлим минтақаларда йўл тўшамасининг пастги чегараси билан ер ости сувларининг ҳисобий сатҳи орасидаги энг кам кўтарилиш масофаси, м			
	I	II	III	IV
Майда кум, енгил йирик супесь, енгил супесь	0,5/0,3	0,6/0,4	0,4/0,2	0,9/0,7
Чангсимон кум, чангсимон супесь	0,8/0,5	1,0/0,6	0,7/0,4	1,2/0,9
Енгил суглинок, оғир суглинок, лойлар	1,1/0,8	1,3/1,0	1,0/0,7	1,5/1,2
Оғир чангсимон супесь, енгил чангсимон суглинок, оғир чангсимон суглинок	1,2/0,8	1,4/1,0	1,1/0,7	1,6/1,2

”;

9) 7.1-банди қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“7.1 Йўлга қўйилган талаб, транспорт иншоотига қўйилгандай бўлиши ваунинг тўшамаси ҳам умумий талабларга мос келиши керак. Бу талаблар йўл тўшамасининг конструкциясини танлашда зарур ҳисобланиб, ҳамда қопламанинг турини ҳам мос келиши, айниқса унинг ҳаракат қисмидаги юзанинг равонлигини ва ғадир-будирлигини тامينлашга қаратилган”;

10) 7.9-банди қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“7.9 Бетон қопламаларда кўндаланг ва бўйлама чоклар лойиҳаланиши керак. Кўндаланг чокларга кенгайувчи, сиқилувчи ва ишчи чоклар киради.

Бўйлама ва кўндаланг чоклар одатда тўғри бурчак остида кесишишлари керак.

Қопламанинг қалинлигига боғлиқ бўлмаган ҳолда, I, II ва III тоифали йўллар учун кўндаланг чокларнинг ораси 5 м, IV тоифали йўл учун кўндаланг чокларнинг ораси 4 м.

Агарда қопламанинг кенглиги 4,5 м катта бўлса бўйлама чок лойиҳаланади.

I, II ва III тоифали автомобиль йўлларнинг бетон қопламалардаги деформация чокларида албатта стерженлар ўрнатилади”;

11) 40-жадвал қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

40-жадвал

Йўл тўшамасининг қоплама ва бошқа қатламлари материаллари	Қатлам қалинлиги, см
Йирик донали асфальтбетон	6-7
Майда донали асфальтобетон	3-5

Қумли асфальтбетон	3-4
Каток билан зичлаштириладиган бетон	15
Органик боғловчилар билан ишлов берилган чақиқ тош (шағалли) материаллар	8
Шимдириш усулида органик боғловчилар биланишлов берилган чақиқ тош	8
Боғловчилар билан ишлов берилмаган чақиқ тошли, шағалли ва чақиқ тош кўшилган шағалли материаллар:	
- қумли асосда	15
- мустахамкам асосда (тош ёки мустахамкамланган тупроқда)	8
Органик ёки анорганик боғловчилар билан ишлов берилган материаллар ва тупроқлар	10

”;

12) 7.20-банди қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“7.20 I ва II тоифали йўлларда нобикир йўл тўшамалари, йўлни эксплуатация қилиш вақтида унинг раволигини ёмонлашувига олиб келувчи қолдиқ деформацияларнинг биринчи капитал таъмирлаш муддатигача (ёки реконструкция) йиғилишига йўл қўймаслиги шарти билан лойиҳалаш керак.

Йўл тўшамаларида (III-IV тоифали йўллар учун) ҳосил бўладиган қолдиқ деформацияларнинг йиғилишини ҳисобга олиб, йўлнинг қатнов қисмида рухсат этилган раволигига мос қилиб лойиҳалаш лозим.

Айрим ҳолларда қурилиш харажатларини камайтириш мақсадида, IV тоифали йўллардаги йўл тўшамаларини тегишли асосларга мувофиқ йилнинг маълум бир вақтида, уни мустахамкамлиги камайган ноқулай даврида оғир юк кўтарувчи транспорт воситаларини ва уларнинг жадаллиги бўйича ҳаракатини чегаралашни ҳисобга олиб лойиҳалашга рухсат этилади”.

13) 7.33-бандининг биринчи хатбошидаги “ГОСТ 2633-91” сўзлари “ГОСТ 26633” сўзлари билан алмаштирилсин;

14) 7.48-банднинг иккинчи хатбошидаги “ҚМҚ 3.06.03-96” сўзлари “ШНҚ 3.06.03” сўзлари билан алмаштирилсин;

15) 8.1-банддаги “ҚМҚ 2.05.03-97” сўзлари “ШНҚ 2.05.03” сўзлари билан алмаштирилсин;

11) 2-илованинг 13-жадвали куйидаги тахрирда баён этилсин:

“

13-жадвал
Мажбурий

Намланишнинг ҳисобий схемаси

Ишчи қатламнинг намланиш схемаси	Намланиш манбалари	Намланиш турларига киритилиш шарти
1	Атмосфера ёғинлари	<p>Намланиш бўйича 1-тур участкаларда кўтармалар учун.</p> <p>Намланиш бўйича 2 ва 3 тур участкаларда кўтармалар учун қоплама юзасининг ер ости ва юза сувлар ҳисобий сатҳидан ёки ер юзасидан баландлиги 5.2. жадвал талабидан 1,5 мартадан кўп олинада.</p> <p>2 -тур участкаларда кўтармалар учун юза сувлар сатҳидан (ёз даврининг 2/3 қисмида кузатилмайдиган) 5-10 м дан юқорироқда жойлашган супесларда, 2-5 м да жойлашган енгил чангли суглинокларда ва 2 м даги чангли оғир суглинокларда ва лойларда (кичкина қийматларюмшоқлик сони катта бўлган грунтлар учун, катта қийматлар эса бошқа грунтларучун олинади).</p> <p>Қумли ва лойли грунтлар бўлган участкаларда ўймадаги ён ариқчаларнинг нишаблиги 20%одан юқори (I-III йўл-иқлим зоналарда) ва қоплама юзасининг ҳисобий ер ости сувларнинг сатҳидан баландлиги 5.2. жадвал талабидан 1,5 мартадан кўп олинада.</p> <p>Сув иссиқлик шароитини тартибга солувчи махсус усулларни қўллаш (капилляр сувларни тўсувчи сув ўтказмайдиган, иссиқликдан сақловчи, арматураланган қатламлар, дренаж ва бошқалар) махсус ҳисоблар асосида тайинланади.</p>
2	Қисқа муддат (30 суткагача) турувчи юза сувлар, атмосфера ёғинлари	<p>Намланиши бўйича 2-тур участкалардаги кўтармаларда қоплама юзасининг баландлиги 5.2. жадвал талабидан кам бўлмаслиги ва 2 маротабадан ошмаслик талаби, кўтарманинг оддий кўндаланг кесими (бермасиз) ва унинг ён бағрилигини қиялиги 1:1,5 кам бўлмаслиги талаб қилинади.</p> <p>Намланиши бўйича 3-тур участкалардаги кўтармаларни ер ости сувларидан ҳимоялаш учун махсус тадбирлар (капиллярларни тўсувчи ва дренаж), махсус ҳисоблар асосида тайинлаш, узок турувчи (30 суткадан ортик) сувлар бўлмаганда ва олдинги абзацдаги шартлар бажарилиши лозим.</p> <p>Қумли ва лойли грунтлар бўлган участкаларда ўймадаги ён ариқчаларнинг нишаблиги 20%одан юқори (I-II йўл-иқлим зоналарда) ва қоплама юзасининг ҳисобий ер ости сувларнинг сатҳидан баландлиги 5.2. жадвал талабидан 1,5 мартадан кўп олинада.</p>
3	Ер ости ва узок (30 суткадан ортик) турувчи юза сувлар, атмосфера ёғинлари	<p>Намланиши бўйича 3-тур участкалардаги кўтармалар учун қоплама юзасининг баландлиги 5.2. жадвал талабига мос бўлиши ва 1,5 мартадан ошмаслиги лозим.</p> <p>Худди шундай, ўймалар учун унинг асосидан чуқур жойлашган ер ости сувларининг сатҳи 5.2. жадвалдаги талабидан 1,5 марта ошмаслигига лозим.</p>

”